

Til: Statens vegvesen
v/ Bente Fuglseth

Oslo, 16. desember 2025

Høring – Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på vei 2026-2029

Nasjonalforeningen for folkehelsen er en frivillig, humanitær organisasjon som jobber med folkehelse, forskning på hjerte- og karsykdommer og demens, og er interesseorganisasjon for personer med demens og deres pårørende.

Nasjonalforeningen for folkehelsen takker for muligheten til å gi innspill til utkast til Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på vei 2026–2029. Som interesseorganisasjon for personer med demens og deres pårørende, vil vi understreke viktigheten av å inkludere sårbare grupper i trafikksikkerhetsarbeidet.

Videre følger våre innspill knyttet til følgende tiltak:

- Simulatorstudie for måling av kognitive prosesser ved økende alder (12.1)
- Oppfriskningskurset *Bilfører 65+* (12.2)
- Utvikling og distribusjon av veiledning om trafikksikkerhet til de kommunale og fylkeskommunale eldrerådene (12.5)
- Sikrere gangtrafikk - fysisk tilrettelegging for gående (13.9)

Simulatorstudie for måling av kognitive prosesser ved økende alder (12.1)

Nasjonalforeningen for folkehelsen støtter initiativet til å iverksette en simulatorstudie av bilfører i alderen 18-60+ for måling av kognitive prosesser ved økende alder. Det er viktig med økt kunnskap om og forskning på hjernen knyttet til trafikk og trafikksikkerhet.

Oppfriskningskurset *Bilfører 65+* (12.2)

Nasjonalforeningen for folkehelsen er positive til at kursopplegget Bilfører 65+ vil tilbys over hele landet i planperioden 2026-2029. Slik vi forstår det, er kursdeltakerne med på å bestemme kursinnholdet. Vi vil foreslå at kursene alltid inneholder en bolk om kognisjon og kognitiv svikt.

Kognitive funksjoner svekkes etter hvert som man blir eldre, og vi vet også at alder er den viktigste risikofaktoren for kognitiv svikt og demens. SSBs befolkningsframskrivninger viser at antallet 67 år og over forventes å øke fra 900 000 i 2024 til 1,4 millioner i 2050^[1]. Ifølge Trygg Trafikk kan man også forvente en økning i antall eldre med førerkort^[2]. Det er derfor viktig at kognisjon og kognitiv svikt tematiseres på oppfriskningskurset.

Utvikling og distribusjon av veiledning om trafikksikkerhet til de kommunale og fylkeskommunale eldrerådene (12.5)

Demenssykdom er ikke en naturlig del av det å bli eldre, men risikoen for å få en demenssykdom øker jo eldre man blir. Totalt har åtte prosent av nordmenn over 59 år en demenssykdom^[3]. Nasjonalforeningen for folkehelsen mener derfor at det er viktig at kognisjon, kognitiv svikt og demenssykdom tematiseres i veiledningen som skal utvikles. Kognitiv svikt medfører utfordringer med oppmerksomhet, orientering, dømmekraft, reaksjonstid og evnen til å håndtere stress. Veiledningen bør også ha konkrete råd knyttet til hvem man kan kontakte for å få en vurdering av kjøreferdighetene.

Sikrere gangtrafikk - fysisk tilrettelegging for gående (13.9)

Nasjonalforeningen for folkehelsen er helt enig i at brukernes erfaringer og behov danner et viktig grunnlag for å identifisere konkrete trafikksikkerhetstiltak. Vi er derfor glade for at Skadeforebyggende forum, i samarbeid med kommuner og lokale aktører, vil bruke Trygghetsvandringene som et praktisk verktøy for å kartlegge behov for tiltak i nærmiljøet.

Samtidig ønsker vi å understreke viktigheten av at man også inviterer personer med demens og/eller deres pårørende med på slike kartleggingsvandringene slik at man får innspill og tilbakemeldinger om behov og mangler knyttet til kognitiv tilgjengelighet og trygghet, orientering og forståelse. Dette går utover det som universell utforming tradisjonelt dekker. Nasjonalforeningen for folkehelsen har lokallag over hele landet som kan inviteres til å bidra inn i dette arbeidet.

^[1] <https://www.ssb.no/befolkning/folketall/artikler/okende-antall-eldre-men-fortsatt-blant-de-yngste-i-europa>

^[2] <https://www.tryggtrafikk.no/wiki/eldre-bilforere/>

^[3] <https://www.fhi.no/he/fr/folkehelse rapporten/ikke-smittsomme/demens/#demens-i-norge>

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Bo Gleditsch".

Bo Gleditsch

Generalsekretær

Mirjeta Emini

Fagrådgiver demens